

"מי שמדבר בזילזול כזה..."

להלן עיקרי הדברים בנאום-התשובה של הגברת גולדה מאיר. לא יכולתי להגיב בו במקום על כמה מן הסילופים הבולטים בו, מכיוון שלא ניתנת לחבר-כנסת כל אפשרות להת-ווכח עם נאום-תשובה של נציג הממ-שלה על דבריו.

לכן אעשה זאת בקיצור כאן. התגור בות שלי מופיעות להלן בסוגריות ובי אותיות שמנות. שאר הכתוב הוא ה-נוסח של דברי ראש-הממשלה.

ראש הממשלה גולדה מאיר: לפי דברי החבר-כנסת אורי אבנרי זה אמנם לא כליך חשוב, אבל אולי בכל זאת אמסור קצת עובדות.

קטע מזויף של השדר

ב־3 בנובמבר נאם נשיא ארצות-הברית, מר ניקסון, נאום על מדיניות ארצות-הברית בוויאט-נאם. הוא אמר איך הוא מציע לפעול כדי להביא לשלום בוויאט-נאם.

היה קטע אחד בנאומו, שלפי דעתי הוא רבי-משמעות למדי-נות קטנות בעולם כולו. הוא אמר כך: "אומה אינה יכולה להישאר גדולה, אם היא בוגדת בעלות-בריתה ומזניחה את ירידה. כשלונו שלנו והשפלתנו בדרום ויאט-נאם, יגביר ללא ספק את חוסר האחריות בחוגי אותן המעצמות הגדו-לות שטרם זנחו את יעודיהן להשתלטות על העולם. זה יצית אלימות בכל מקום בו עוזרות התחייבויותינו לשמור על השלום, במרחק התיכון, בברלין, ולבסוף אפילו בחצי-הכדור המערבי."

כדור בנובמבר שלחתי, דרך שגריר ארצות-הברית, את השדר הבא: "ראש הממשלה רוצה לברך את הנשיא על הנאום רבי-המשמעות שלו ולהביע תקווה כי יצליח במהרה בהבאת שלום בוויאט-נאם. נאום הנשיא מכיל גם משפט שמעוד וממחר מדינת קטנות ושחרות חרות בעולם כולו, החותרות לקיים את עצמאותן והנושאות עיניהם לאותה דמוקרטיה גדולה — ארצות-הברית של אמריקה."

(זהו נוסח מזויף, פשוטו כמשמעו. כי עתוני ארצות-הברית וישראל פורסם נוסח אחר של הפסקה האחרון, דהיינו: "הנאום מכיל הרבה שמעוד...") עתה מנסה גולדה מאיר לצמצם פסוק זה ולהעי-מיד פנים כאילו הוא מתייחס רק למושי-פט אחד בלבד בנאומו של ניקסון. בתרי-גום האנגלי של נאום גולדה מאיר, שפורי-סם באותו יום עליידי לשכת העתונות הי-הממשלתית, לא הופיע הנוסח המזויף, אלא המקורי.)

נאום הנשיא היה ב־3 בנובמבר. השדר שלי נמסר לשגריר ארצות-הברית ב־7 בנובמבר. תשובת הנשיא לשדר נתקבלה ב־13 בנובמבר. השדר פורסם בעתונות ארצות-הברית ב־17 בנובמבר, וכאשר הוא פורסם שם הוא נמסר לפירסום גם פה, בעתונות וברדיו ב־18 בנובמבר.

אלה הן עובדות, שלמי שמתעניין בעובדות יש בהן משמעות.

ראש ממשלת גרמניה המערבית, וילי בראנדט, מסר ב־4 בנובמבר את השדר הבא: "הקאנצלר מקדם בברכה את הצעתו של הנשיא ניקסון להגיע לפתרון מדיני בסכסוך ויאט-נאם על-ידי הוצאת הכוחות האמריקאיים בשלב אחר שלב. הקאנצלר מסכים לדעה שאין אפשרות לפתרון צבאי לסכסוך בוויאט-נאם. הממשלה הפדרלית מקדמת לכן בברכה כל יזמה שעשויה להביא לסיום הסבל של אזרחי ויאט-נאם, על-ידי שלום באמצעות משאומתן. הממשלה הפדרלית מקווה שהאות שניתן על-ידי נשיא ארצות-הברית ימצא תד חיובי בהאנרי, וחוזרת על נכונותה של ממשלת גרמניה, שכבר הובעה בהצהרה מ־28 באוקטובר, לתרום למען שיקומם של שני חלקי המדינה שסועת המלחמה."

ראש ממשלת אנגליה, הארולד וילסון, ב־10 בנובמבר, אומר בפרלמנט: "לפני שבוע נאש הנשיא ניקסון את נאומו. אנחנו קידינו בברכה את החלטתו להתור לפתרון מכובד באמצעות משאומתן ותוכניתו לנסיגה של כל החילות הלוי-חמים האמריקאיים. זוהי תקוותו של כל אחד מאתנו, הערב, שהצד השני יגיב, כי המסלול של ועידת פאריס יכונן לקראת שלום יציב ומכובד. אני חוזר: אנחנו עומדים מוכנים למלא את תפקידנו בנושא זה."

(יש הבדל תהומי בין כרכת הגברת מאיר, ובין שתי התגובות האחרות. רא-שי ממשלת גרמניה ובריטניה מתחו למעשה, במרומו, ביקורת קשה על ניכ-סון, ותבעו ממנו להוציא במהרה את כל צבאותיו מוויאט-נאם. אין בהן זכר למתן-גישפנקה לממשלת סייגון. ראוי גם לציון כי רק שניים אלה, מביין כל עשרות בנות

הדרישת שגרירי ניקסון והגיבו על הי-נאום (היוב).

ועכשיו, להערכתו של ח"כ אבנרי על המעשה הזה. חבר-כנסת ישראל; ב־1969, שיכול לרבר בזילזול כזה במיראזים ובפאנטומים — בעצם נקצמו תשובה לעצמה.

זוהי תחבולה אופיינית של הגברת מאיר. לא היה בנאומו שום רמז של זילי-זול במיראזים ובפאנטומים. להיפך, טענתי שמדיניות הגברת מאיר עצמה היא שתביא לסתימת מקורות הרכש, בעיקבות שינוי דעת-הקהל נגדנו. הגבי-רת מאיר סומכת על כך שהמאזין לא עקב בדיוק אחרי נוסח דברי, ויזכור רק שדיברתי על פאנטומים, וכך אפשר לי-צור את הרושם כאילו אני מזולל בכטי-הון המדינה.)

מי מתערב בעניינים הפנימיים של ארצות-הברית? מי שמאחל לנשיא ארצות-הברית שיביא במהרה שלום בוויט-נאם, או מי שמחליט מי יהיה נשיא ארצות-הברית? חבר הכנסת אורי אבנרי כבר החליט שניכסון לא יהיה נשיא ארצות-הברית. וכרגיל, דבריו של חבר הכנסת אורי אבנרי — כמו שהם מכרעים בחיי מדינת-ישראל, ביודאי אותה מידת השפעה תהיה להם גם על מי שיהיה נשיא ארה"ב. אבל מי מתערב? מי נתן את הרשות לחבר-הכנסת אבנרי להחליט אם גיוסון היה צריך ללכת או לא היה צריך ללכת, אם ניקסון יישאר או לא יישאר? מה כוחו להחליט, מה זכותו להחליט?

(גם זוהי תחבולה רמזוגנית. מוכן שי-אין שום דמיון בין נאום של חבר-כנסת אופוזיציוני בישראל, ובין שדר של ראש-ממשלת ישראל, שנועד לפירסום בארצות-הברית, בידי מנגנון-התעמולה של הנשיא, לשם השפעה על דעת-הקהל האמריקאית.)

קפיצה מסייגון לפראג

חבר-הכנסת אבנרי, מי הן המדינות השחרות-שלום והחרדות לעצמאות? היתה מדינה, רק לפני שנה. היתה לה זכות, ויש לה זכות, לחיות כרצונה. היא איננה מבקי-שת רשות מחברת-הכנסת אבנרי — אבל בזה לא נגרמה הטרדיה שלה. היא עתה, רק עתה, בניגום, לגשום קצת אויר של חרות, ולא שאלה את הקרמלין אם מותר לה. והתשובה היתה: טנקים רוסים בצ'כוסלובקיה. לצערי הרב לא ראיתי גם בארצות-הברית הפגנות גדולות של הזדהות עם העם הצ'כי, שגורלו המר הביא לידי כך ש-שלוש פעמים בזור השתלטו על העם ועל המדינה שלו.

(הגברת מאיר יודעת היטב כי הייתי חבר-הכנסת הראשון שהעלה בשעתו את הפלישה הסובייטית לצ'כוסלובקיה על סדריו-ומה של הכנסת. יש כאן תחבולה — להעמיד פנים כאילו הדדקתי את הפלישה הברוטאלית ההיא. תחבולה שניה: להעמיד פנים כאילו הפסוק בי-שדר שלה התייחס לצ'כוסלובקיה, ולא לממשלת סייגון. אולם כבר בהמשך הי-דברים מוזרות הגברת מאיר לתת גושי-פנקה רשמית לממשלת סייגון, כנציגה חוקית וממשלית של העם הוויאט-נאמי.)

אני גם אינני יודעת אם לעם הוויאט-נאמי, בצפון ויאט-נאם ובדרום-ויאט-נאם, אין רשות לחיות כרצונה. מי החליט? האם יש לחבר הכנסת אורי אבנרי יפוי-כוח לדבר בשם העם הדרום-ויאט-נאמי, או הצפון-ויאט-נאמי, או אינה עם שהוא? אין לו גם סמכות לדבר בשם העם בישראל. אמנם, המערך הפסידי מנדטים. קודם כל, היה לו ממה להפסיד, וזה חשוב מאוד. לו, למשל, הפסיד חברי-הכנסת אבנרי רק מנדט, לא בשעה, זה היה שינוי רדיקאלי.

"תיאור וולגארי"

מה התיאור הולגארי הזה שבאתי לאמריקה לבקש דולארים! מדינת-ישראל איננה יכולה לאון את הקציבה עלי-ידי הוצאת שבועון, ואין כל בוששה שהיא ביקשה, מבקשת, ואולי עוד תבקש, במשך זמן רב — כל זמן שנעמוד בי-מלחמה עם דולארים, קודם כל, מיהודים, אך היא מבקשת עזרה גם מממשלות. אין בזה בוששה. רק מי שאין עליו כל עול, כל מידת אחריות, יכול לזלזל בזה. אולם חברת-הכנסת אורי אבנרי יודע, כי מה שהוא אומר כאן, זה לא אמת. אם ביקשתי רק דולארים, מה פתאום הוא הכניס את עניין הפאנטומים? זכותו להעריך את ביקורי בארצות-הברית ככשלוון חרוץ; לא עולכת איתו. יש למדינת-ישראל צורך חיוני שבצמידה האיתנה על מה שהיא תושבת בדברים החיוניים

זאת לעשות כל שיש באפשרותה כדי לחפש יידיים בעולם. זהו צורך חשוב מאוד למדינת ישראל לחפש יידיים, לשמור על יידיות, אני מודה ומתוודה שגם אחרי כל מה שקרה בצרפת איננה מזוללת במיראזים שקיבלנו מצרפת בזמן שלא היתה אף מדינה אחת בעולם שהיתה מוכנה למכור לנו מטוסים.

מי שמזלזל, מדבר בליגלוג על מיראזים ועל פאנטור-מים, לא חשוב לו בכלל אם אמריקה תהיה יידיה או לא תהיה יידיה. אפשר מעל הבמה הזאת לזלזל בממשלתה, בנישאי שלה, להתערב בעניינים האמריקאים הפנימיים, יאו לא חשוב. נקבל פאנטומים — נקבל; לא נקבל — לא נקבל; זה בכלל לא דבר חשוב.

(למעשה טוענת הגברת מאיר כאן שהיא שלחה את השדר לפי דרישה אמי-ריקאית, ושנאשני ניקסון איימו עליה שאיימשלו שדר כזה עלול לפגוע באסי-פקת הפאנטומים. זוהי טענה המורה ביותר — אם היא אמת.)

הצדקת השמדת-העם

אני הייתי בוועידת האינטרנציונאל הסוציאליסטי בשטוק-הולם לפני שנתיים-שלוש בתקופה קשה מאוד, כאשר המטוסים האמריקאיים הפציצו את ויטנאם. רבים מהאי-רופאים שהיו שם קמו בהתנגדות חריפה לארצות-הברית, ואז קם ראש ממשלה של מדינה קטנטנת, אינני יודע אם היא מעניינת את חבר הכנסת אבנרי או לא, אולם יש מדינה אחת באסיה, מדינה של עיר אחת למעשה ושמה סינגאפור, שראש ממשלתה הוא בימים אלה אולי האישי החשוב באסיה, מדינאי חשוב באסיה, סוציאליסט, איש מוכשר, איש משכיל.

הוא קם, פנה לחבריו הסוציאליסטים ואמר להם: לאט לכם, כולנו שואים הפצצות, אולם אתם אירופאים. האם מישהו מכס נתן את דעתו מה יהיה עלינו, האסיאנים, אם ארצות-הברית תנא מנוצחת מוויאט-נאם?

(פסוק זה אומר שכל הסוציאליסטים-רמים באירופה גינו את ההפצצות, שהן כבחינת השמדת-העם, ואילו הגברת מאיר מצדיקה דווקא את ההפצצות, תוך הכי-תמכות על ראש מדינה זעירה, הידוע כסוכן אמריקאי לכל דבר.)

זו אמת, שמדינות קטנות, עמים קטנים, שאינם מוכנים לוותר על עצמאותם ואינם רוצים שמישהו יבלע אותם, שחרדים לגורלה של צ'כוסלובקיה, לדוגמה האת — גושי-אים עניינים לארצות-הברית. זו אמת.

מדינת-ישראל מעוניינת מאוד בידדות הזאת. בתון ארצות-הברית חי הקיבוץ היהודי הגדול ביותר. למשטי בארצות-הברית יכולה יהדות אמריקה להפגין במעשים דיבור ובעליה את הקשר שלה עם ישראל.

(כאן חבוי הסילוף החמור ביותר בנאום כולו. השדר לא נשלח כדי לחזק את יהודי אמריקה, אלא להיפך, כדי לאפשר לנשיא ניקסון לפעול נגד יהודי אמריקה, וידיי ישראל. שהם, עד האישי האחרון שבהם, מתנגדי מלחמת ויאט-נאם. הגברת מאיר פעלה דווקא נגד יהודי אמריקה.)

"רוצים לרחם עלינו"

יש עוד מקום בו יש קיבוץ יהודי גדול — 3.5—4 מיל יון אישי. מה מצבה של יהדות זו כולנו יודעים, ורק לפני מספר ימים קיימה הכנסת ישיבה מיוחדת לבעיה זו, וערו וודאי ידבר עליך.

(שוב טכסים אופייני — לעורך סני-טימנטים באמצעים הזולים ביותר, כל-כל קשה לעניין. מצב יהודי ברית-המועצות פשוט אינו נוגע לוויכוח זה. כרגיל לקראת סיום נאום פולמוסי, מתחילו עתה הגברת מאיר לנגן על המיתריני-הרגשיים — שבעצם כל הגוים שונאים אותנו, שרוצים לראותנו חסרי-ימין.)

אנחנו עם, שהעולם היה רגיל — בכל תילותיו על ישראל — ואו לרחם עליו ולהביע לו תנחומים על האבי-רות, או — והמדובר בחלק קטן של עמי העולם — להשתתף בהשמדתו. הוופעה הזאת של עם יהודי במולדתו שאייאפשר להשמיד אותו וגם אין לרחם עליו — הרת איננו יותר אובייקט לרחמים — זו תופעה שעדיין ג-הטובים שבעמים לא התרגלו לה.

זו בעיה, עושים, אולי לא עושים די, נצטרך לעשות יותר — כדי לנסות להסביר את עצמנו, שיבינו אותנו, ו בעיה לתוד. אין להזכר קשר לאף מלה אחת שנאמר כאן על-ידי חבר-הכנסת אבנרי.

אני מציעה, כבוד הנישבר-ראש, להסיר את הצעתו ש-